

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Н А К А З

“ 9 ” 12 2020 р.

Київ

№ 1029

**Про введення в дію
Інструкції з питань цивільного
захисту та дій у надзвичайних ситуаціях
Національного університету біоресурсів і
природокористування України**

Відповідно до вимог п.4 ст.40 Кодексу цивільного захисту України, на основі Положення про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації (далі – НС) техногенного і природного характеру (постанова Кабінету Міністрів України № 1198 р. від 03.08.1998 р.)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити і ввести в дію з 14 грудня 2020 р. Інструкцію з питань цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях (далі – Інструкція) НУБіП України, здійснювати первинні та щорічні інструктажі працівників.
2. Начальнику відділу кадрів здійснювати прийняття на роботу осіб після ознайомлення з Інструкцією та зробленої про це відмітки на заяві відділом охорони праці університету.
3. Журнал про проведення первинного інструктажу та ознайомлення з Інструкцією осіб, які приймаються на роботу, вести в відділі охорони праці університету.
4. Журнал про проведення щорічного інструктажу працівників та ознайомлення з Інструкцією вести в кожному навчально-науковому інституті (далі – ННІ), факультеті, за місцем роботи.
5. Начальникам штабів ЦЗ ННІ, факультетів базового закладу університету провести інструктаж та ознайомити під розпис в журналі з Інструкцією працівників, які працюють більше 1-го року.
6. Контроль за виконанням наказу покласти на першого проректора.

Ректор

С. Ніколаєнко

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України**

**Інструкція
з питань цивільного захисту
та дій у надзвичайних ситуаціях**

**м. Київ
2020р.**

Затверджено

Наказ НУБіП України

від “ ___ ” _____ 2020.

№ _____

Інструкція

з питань цивільного захисту

та дій у надзвичайних ситуаціях

1. Загальні положення

1.1. Дана інструкція розроблена на основі вимог п.4 статті 40 Кодексу цивільного захисту України.

1.2. За даною інструкцією проводяться наступні інструктажі:

1.2.1. Вступний інструктаж з особами, які приймаються на роботу.

1.2.2. Первинний інструктаж з працівниками перед початком самостійної роботи.

1.2.3. Щорічний інструктаж з працівниками щорічно.

1.3. Вступний інструктаж проводить посадова особа з питань цивільного захисту про, що робить запис у відповідному журналі.

1.4. Первинні та щорічні інструктажі проводять керівники структурних підрозділів про, що роблять запис в “Журнал реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях”. В журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис працівника та інструктуючого.

1.5. Працівник повинен знати телефонні номери виклику:

- пожежної частини – **101**;
- поліції – **102**;
- швидкої медичної допомоги – **103**;
- аварійної газової служби – **104**;
- домашній та мобільний номер телефону безпосереднього керівника чи особи, яка його заміщає.

2. Цивільний захист

2.1. Цивільний захист - це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

3. Визначення термінів

3. 1. Кодексом цивільного захисту України визначені наступні терміни:

1) аварійно-рятувальна служба - сукупність організаційно об'єднаних органів управління, сил та засобів, призначених для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

2) аварійно-рятувальне формування - підрозділ аварійно-рятувальної служби, самостійний підрозділ, загін, центр, пожежно-рятувальний підрозділ (частина);

3) аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи - роботи, спрямовані на пошук, рятування і захист населення, уникнення руйнувань і матеріальних збитків, локалізацію зони впливу

небезпечних чинників, ліквідацію чинників, що унеможливають проведення таких робіт або загрожують життю рятувальників;

4) аварія - небезпечна подія техногенного характеру, що спричинила ураження, травмування населення або створює на окремій території чи території суб'єкта господарювання загрозу життю або здоров'ю населення та призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання і транспортних засобів, порушення виробничого або транспортного процесу чи спричиняє наднормативні, аварійні викиди забруднюючих речовин та інший шкідливий вплив на навколишнє природне середовище;

5) відновлювальні роботи - комплекс робіт, пов'язаних з відновленням будівель, споруд, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, які були зруйновані або пошкоджені внаслідок надзвичайної ситуації, та відповідних територій;

6) дорожньо-транспортна пригода - подія, що сталася під час руху дорожнього транспортного засобу, внаслідок якої загинули або зазнали травм люди чи заподіяна шкода майну. Рівень надзвичайної ситуації при дорожньо-транспортній пригоді визначається відповідно до Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, що затверджується Кабінетом Міністрів України;

7) евакуація - організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення;

8) епідемія - масове поширення інфекційної хвороби серед населення відповідної території за короткий проміжок часу;

9) епізоотія - широке поширення заразної хвороби тварин за короткий проміжок часу, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на відповідній території;

10) епіфітотія - широке поширення на території однієї або кількох адміністративно-територіальних одиниць заразної хвороби рослин, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на відповідній території;

11) запобігання виникненню надзвичайних ситуацій - комплекс правових, соціально-економічних, політичних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних та інших заходів, спрямованих на регулювання техногенної та природної безпеки, проведення оцінки рівнів ризику, завчасне реагування на загрозу виникнення надзвичайної ситуації на основі даних моніторингу, експертизи, досліджень та прогнозів щодо можливого перебігу подій з метою недопущення їх переростання у надзвичайну ситуацію або пом'якшення її можливих наслідків;

12) засоби протипожежного захисту - технічні засоби, призначені для запобігання, виявлення, локалізації та ліквідації пожеж, захисту людей, матеріальних цінностей та довкілля від впливу небезпечних факторів пожежі;

13) засоби цивільного захисту - протипожежна, аварійно-рятувальна та інша спеціальна техніка, обладнання, механізми, прилади, інструменти, вироби медичного призначення, лікарські засоби, засоби колективного та індивідуального захисту, які призначені та використовуються під час виконання завдань цивільного захисту;

14) захисні споруди цивільного захисту - інженерні споруди, призначені для захисту населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів;

15) зона можливого ураження - окрема територія, акваторія, на якій внаслідок настання надзвичайної ситуації виникає загроза життю або здоров'ю людей та заподіяна шкода майну;

16) зона надзвичайної ситуації - окрема територія, акваторія, де сталася надзвичайна ситуація;

17) інженерний захист територій - комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, забезпечення захисту

територій, населених пунктів та суб'єктів господарювання від їх наслідків та небезпеки, що може виникнути під час воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій, а також створення умов для забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання і територій в особливий період;

18) інженерно-технічні заходи цивільного захисту - комплекс інженерно-технічних рішень, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, забезпечення захисту населення і територій від них та небезпеки, що може виникнути під час воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій, а також створення умов для забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання і територій в особливий період;

19) катастрофа - велика за масштабами аварія чи інша подія, що призводить до тяжких наслідків;

20) класифікаційна ознака надзвичайних ситуацій - технічна або інша характеристика небезпечної події, що зумовлює виникнення обстановки, яка визначається як надзвичайна ситуація;

21) класифікація надзвичайних ситуацій - система, згідно з якою надзвичайні ситуації поділяються на класи і підкласи залежно від характеру їх походження;

22) ліквідація наслідків надзвичайної ситуації - проведення комплексу заходів, що включає аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, які здійснюються у разі виникнення надзвичайної ситуації і спрямовані на припинення дії небезпечних факторів, рятування життя та збереження здоров'я людей, а також на локалізацію зони надзвичайної ситуації;

23) медико-психологічна реабілітація - комплекс лікувально-профілактичних, реабілітаційних та оздоровчих заходів, спрямованих на відновлення психофізіологічних функцій, оптимальної працездатності, соціальної активності рятувальників аварійно-рятувальних служб (формувань), осіб, залучених до виконання аварійно-рятувальних робіт у разі виникнення надзвичайної ситуації, а також постраждалих внаслідок такої надзвичайної ситуації, передусім неповнолітніх осіб;

24) надзвичайна ситуація - обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності;

25) небезпечна подія - подія, у тому числі катастрофа, аварія, пожежа, стихійне лихо, епідемія, епізоотія, епіфітотія, яка за своїми наслідками становить загрозу життю або здоров'ю населення чи призводить до завдання матеріальних збитків;

26) небезпечний чинник - складова частина небезпечного явища (пожежа, вибух, викидання, загроза викидання небезпечних хімічних, радіоактивних і біологічно небезпечних речовин) або процесу, що характеризується фізичною, хімічною, біологічною чи іншою дією (впливом), перевищенням нормативних показників і створює загрозу життю та/або здоров'ю людини;

27) непрофесійні об'єктові аварійно-рятувальні служби - служби, що створюються з числа інженерно-технічних та інших досвідчених працівників суб'єктів господарювання, які здобули необхідні знання та навички у проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт і здатні за станом здоров'я виконувати роботи в екстремальних умовах;

28) неспеціалізована аварійно-рятувальна служба - професійна або непрофесійна аварійно-рятувальна служба, яка має підготовлених рятувальників та відповідні засоби цивільного захисту і призначена для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, які не потребують відповідної спеціалізації;

29) об'єкт підвищеної небезпеки - об'єкт, який згідно із законом вважається таким, на якому є реальна загроза виникнення аварії та/або надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру;

30) Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту - спеціальне невійськове об'єднання аварійно-рятувальних та інших формувань, органів управління такими формуваннями

системи центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту;

31) оповіщення - доведення сигналів і повідомлень органів управління цивільного захисту про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, аварій, катастроф, епідемій, пожеж тощо до центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та населення;

32) пожежа - неконтрольований процес знищення або пошкодження вогнем майна, під час якого виникають чинники, небезпечні для істот та навколишнього природного середовища;

33) пожежна безпека - відсутність неприпустимого ризику виникнення і розвитку пожеж та пов'язаної з ними можливості завдання шкоди живим істотам, матеріальним цінностям і довкіллю;

34) пожежна охорона - вид діяльності, який полягає у запобіганні виникненню пожеж і захисті життя та здоров'я населення, матеріальних цінностей, навколишнього природного середовища від впливу небезпечних чинників пожежі;

35) постраждалі внаслідок надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру (далі - постраждалі) - особи, здоров'ю яких заподіяна шкода внаслідок надзвичайної ситуації;

36) професійна аварійно-рятувальна служба - аварійно-рятувальна служба, працівники якої працюють за трудовим договором, а рятувальники, крім того, проходять професійну, спеціальну фізичну, медичну та психологічну підготовку;

37) реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків - скоординовані дії суб'єктів забезпечення цивільного захисту, що здійснюються відповідно до планів реагування на надзвичайні ситуації, уточнених в умовах конкретного виду та рівня надзвичайної ситуації, і полягають в організації робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, припинення дії або впливу небезпечних факторів, викликаних нею, рятування населення і майна, локалізації зони надзвичайної ситуації, а також ліквідації або мінімізації її наслідків, які становлять загрозу життю або здоров'ю населення, заподіяння шкоди території, навколишньому природному середовищу або майну;

38) сили цивільного захисту - аварійно-рятувальні формування, спеціалізовані служби та інші формування цивільного захисту, призначені для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій;

39) система оповіщення - комплекс організаційно-технічних заходів, апаратури і технічних засобів оповіщення, апаратури, засобів та каналів зв'язку, призначених для своєчасного доведення сигналів та інформації про виникнення надзвичайних ситуацій до центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та населення;

40) спеціалізована аварійно-рятувальна служба - професійна аварійно-рятувальна служба, яка має підготовлених рятувальників та відповідні засоби цивільного захисту і призначена для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з особливим ризиком для життя та здоров'я, зокрема для гасіння газових фонтанів, проведення водолазних та гірничорятувальних робіт;

41) спеціалізована служба цивільного захисту - підприємства, установи, організації, об'єднані для виконання завдань у сфері цивільного захисту відповідної функціональної спрямованості;

42) стихійне лихо - природне явище, що діє з великою руйнівною силою, заподіює значну шкоду території, на якій відбувається, порушує нормальну життєдіяльність населення, завдає матеріальних збитків;

43) техногенна безпека - відсутність ризику виникнення аварій та/або катастроф на потенційно небезпечних об'єктах, а також у суб'єктів господарювання, що можуть створити реальну загрозу їх виникнення. Техногенна безпека характеризує стан захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Забезпечення техногенної безпеки є особливою (специфічною) функцією захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

4. Класифікація надзвичайних ситуацій

4.1. Надзвичайні ситуації класифікуються за характером походження, ступенем поширення, розміром людських втрат та матеріальних збитків.

4.2. Залежно від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій на території України, визначаються такі види надзвичайних ситуацій:

- 1) техногенного характеру;
- 2) природного характеру;
- 3) соціальні;
- 4) воєнні.

4.3. Залежно від обсягів заповдіяних надзвичайною ситуацією наслідків, обсягів технічних і матеріальних ресурсів, необхідних для їх ліквідації, визначаються такі рівні надзвичайних ситуацій:

- 1) державний;
- 2) регіональний;
- 3) місцевий;
- 4) об'єктовий.

4.4. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями встановлюється Кабінетом Міністрів України.

4.5. Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій визначаються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

5. Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту

5.1. Режим повсякденного функціонування

Режим повсякденного функціонування єдиної державної системи цивільного захисту встановлюється за умов нормальної виробничо-промислової, радіаційної, хімічної, сейсмічної, гідрогеологічної, гідрометеорологічної, техногенної та пожежної обстановки та за відсутності епідемій, епізоотій, епіфітотій.

5.2. Режим підвищеної готовності

У разі загрози виникнення надзвичайної ситуації за рішенням відповідно Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської чи Севастопольської міських державних адміністрацій для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється режим підвищеної готовності.

5.3. Режим надзвичайної ситуації

У разі виникнення надзвичайної ситуації за рішенням відповідно Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської чи Севастопольської міських державних адміністрацій для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється режим надзвичайної ситуації.

5.4. Режим надзвичайного стану

Режим надзвичайного стану для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється у межах території, на якій введено правовий режим надзвичайного стану відповідно до Закону України "Про правовий режим надзвичайного стану".

6. Сигнал цивільного захисту

6.1. Для своєчасного попередження населення про надзвичайні ситуації введений єдиний сигнал для мирного і воєнного часу **"Увага всім!"**, який повідомляє населення про надзвичайну ситуацію в мирний час і на випадок загрози нападу противника у воєнний час. Сигнал **"Увага всім!"** подається органами цивільного захисту за допомогою засобів масової інформації (радіо, телевізор, і т.п.) сирен і виробничих гудків. Сирена і тривалі гудки означають попереджувальний сигнал **"Увага всім!"**

Почувши сигнал **"Увага всім!"** необхідно включити радіо, телевізор і прослухати текст інформації про дії населення після одержання сигналу. Якщо немає радіо, телевізора або вони не працюють, слід з'ясувати значення і зміст інформації у сусідів або інших людей, які знають про неї.

Після одержання інформації необхідно виконати всі вказівки тексту інформації сигналу.

7. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій

7.1. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій полягає у своєчасному доведенні такої інформації до органів управління цивільного захисту, сил цивільного захисту, суб'єктів господарювання та населення.

7.2. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій забезпечується шляхом:

1) функціонування загальнодержавної, територіальних, місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, спеціальних, локальних та об'єктових систем оповіщення;

2) централізованого використання телекомунікаційних мереж загального користування, у тому числі мобільного (рухомого) зв'язку, відомчих телекомунікаційних мереж і телекомунікаційних мереж суб'єктів господарювання в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, а також мереж загальнонаціонального, регіонального та місцевого радіомовлення і телебачення та інших технічних засобів передавання (відображення) інформації;

3) автоматизації процесу передачі сигналів і повідомлень про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій;

4) функціонування на об'єктах підвищеної небезпеки автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення;

5) організаційно-технічної інтеграції різних систем централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення;

6) функціонування в населених пунктах, а також місцях масового перебування людей сигнально-гучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло для передачі інформації з питань цивільного захисту.

7.3. Встановлення сигнально-гучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло покладається на органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання. Місця встановлення сигнально-гучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло визначаються органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання.

7.4. Оператори та провайдери телекомунікації, телерадіоорганізації зобов'язані забезпечити підключення технічних засобів мовлення до автоматизованих систем централізованого оповіщення з установленням спеціального обладнання для автоматизованої передачі сигналів та повідомлень про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій.

7.5. Порядок організації оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у сфері цивільного захисту визначається положенням, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

8. Інформування у сфері цивільного захисту

8.1. Інформацію з питань цивільного захисту становлять відомості про надзвичайні ситуації, що прогнозуються або виникли, з визначенням їх класифікації, меж поширення і наслідків, а також про способи та методи захисту від них.

8.2. Органи управління цивільного захисту зобов'язані надавати населенню через засоби масової інформації оперативну та достовірну інформацію, зазначену в частині першій цієї статті, а також про свою діяльність з питань цивільного захисту, у тому числі в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі.

8.3. Керівники суб'єктів господарювання, що експлуатують потенційно небезпечні об'єкти та об'єкти підвищеної небезпеки, зобов'язані систематично та оперативно оприлюднювати інформацію про такі об'єкти в офіційних друкованих виданнях, на офіційних веб-сайтах, інформаційних стендах та в будь-який інший прийнятний спосіб.

8.4. Інформація має містити дані про суб'єкт, який її надає, та сферу його діяльності, про природу можливого ризику під час аварій, включаючи вплив на людей та навколишнє природне середовище, про спосіб інформування населення у разі загрози або виникнення аварії та поведінку, якої слід дотримуватися.

8.5. Оприлюднення інформації про наслідки надзвичайної ситуації здійснюється відповідно до законодавства про інформацію.

9. Евакуація

9.1. Залежно від обстановки, що склалася під час надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру, проводиться загальна або часткова евакуація населення тимчасового або безповоротного характеру.

9.2. Обов'язковій евакуації підлягає населення у разі виникнення загрози аварії з викидом радіоактивних і небезпечних хімічних речовин, катастрофічного затоплення місцевості та землетрусів, масових лісових і торф'яних пожеж, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів, збройних конфліктів.

9.3. **Загальна евакуація** населення проводиться із зон радіоактивного та хімічного забруднення, катастрофічного затоплення населених пунктів у разі руйнування гідротехнічних (гідрозахисних) споруд, хвиля прориву яких може досягнути зазначених населених пунктів менше ніж за чотири години.

9.4. **Часткова евакуація** населення проводиться на підставі рішення місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

9.5. Для проведення загальної евакуації населення залучаються наявні транспортні засоби відповідної адміністративної території, а в разі виникнення безпосередньої загрози життю або здоров'ю населення — додатково транспортні засоби суб'єктів господарювання та громадян.

9.6. Часткова евакуація населення проводиться з використанням транспортних засобів, що експлуатуються згідно з графіком роботи.

Залучення додаткових транспортних засобів під час проведення часткової евакуації населення здійснюється за рішенням місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

9.7. Суб'єктові господарювання або громадянину, транспортні засоби яких залучалися для здійснення заходів з евакуації населення, компенсується вартість наданих послуг і розмір фактичних (понесених) витрат за рахунок коштів, що виділяються з відповідного бюджету на ліквідацію загрози виникнення надзвичайної ситуації або наслідків надзвичайної ситуації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

9.8. Працівник суб'єкта господарювання, власник, користувач, водій транспортного засобу, які відмовилися від надання послуг з перевезення населення, яке підлягає евакуації, несуть відповідальність відповідно до закону.

9.9. Евакуація матеріальних і культурних цінностей проводиться у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, які можуть заподіяти їм шкоду, за наявності часу на її проведення, що визначається на підставі інформації суб'єктів моніторингу, спостереження, лабораторного контролю та прогнозування надзвичайних ситуацій.

9.10. Перелік, обсяги та черговість проведення евакуації матеріальних і культурних цінностей визначаються органами державної влади, суб'єктами господарювання, громадськими об'єднаннями та/або громадянами, у віданні або власності яких перебувають зазначені цінності, та враховується під час планування заходів з евакуації відповідно до методики, що затверджується Міноборони.

9.11. Приймання, перевезення, розміщення, облік та зберігання евакуйованих матеріальних і культурних цінностей здійснюється органом, відповідальним за організацію проведення евакуації, у визначеному законодавством порядку.

10. Права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту

10.1. Громадяни України мають право на:

- 1) отримання інформації про надзвичайні ситуації або небезпечні події, що виникли або можуть виникнути, у тому числі в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі;
- 2) забезпечення засобами колективного та індивідуального захисту та їх використання;
- 3) звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту від надзвичайних ситуацій;
- 4) участь у роботах із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у складі добровільних формувань цивільного захисту;
- 5) отримання заробітної плати за роботу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у разі залучення до таких робіт згідно з трудовими договорами;
- 6) соціальний захист та відшкодування відповідно до законодавства шкоди, заподіяної їхньому життю, здоров'ю та майну внаслідок надзвичайних ситуацій або проведення робіт із запобігання та ліквідації наслідків;
- 7) медичну допомогу, соціально-психологічну підтримку та медико-психологічну реабілітацію у разі отримання фізичних і психологічних травм.

10.2. Громадяни України зобов'язані:

- 1) дотримуватися правил поведінки, безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;
- 2) дотримуватися заходів безпеки у побуті та повсякденній трудовій діяльності, не допускати порушень виробничої і технологічної дисципліни, вимог екологічної безпеки, охорони праці, що можуть призвести до надзвичайної ситуації;
- 3) вивчати способи захисту від надзвичайних ситуацій та дій у разі їх виникнення, надання домедичної допомоги постраждалим, правила користування засобами захисту;
- 4) повідомляти службі екстреної допомоги населенню про виникнення надзвичайних ситуацій;
- 5) у разі виникнення надзвичайної ситуації до прибуття аварійно-рятувальних підрозділів вживати заходів для рятування населення і майна;
- 6) дотримуватися протиепідемічного, протиепізоотичного та протиепіфітотичного режимів, режимів радіаційного захисту;
- 7) виконувати правила пожежної безпеки, забезпечувати будівлі, які їм належать на праві приватної власності, первинними засобами пожежогасіння, навчати дітей обережному поводженню з вогнем.

10.3. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, у разі виникнення надзвичайних ситуацій користуються тими самими правами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

11. Коротка характеристика НУБіП України

НУБіП України розташований в південній частині міста Києва. Навчальні корпуси і гуртожитки розташовані на вулицях Героїв Оборони, Генерала Родімцева, Блакитного і незначна кількість гуртожитків – Ломоносова, Бурмістренка, та Васильківській. Транспортний зв'язок забезпечений мікроавтобусними таксі маршрутами № 212 та № 1 43 к, найближча станція метро “Либідська”.

НУБіП України забезпечене артезіанською водою за рахунок однієї артезіанської свердловини, електропостачання здійснюється від міської мережі.

В університеті навчається студентів стаціонарної форми навчання 9011 осіб, студентів заочної форми навчання – 3200 осіб. Професорсько-викладацького складу – 1030 осіб і постійного

складу-1800 осіб.

Навчальний процес організована в одну зміну. У нічний час на території НУБіП України залишається охорона.

Усі працівники на 65 % повинні бути забезпечені засобами індивідуального захисту, спеціальних захисних споруд в НУБіП об'єкті немає. Укриття особового складу передбачається у простих сховищах.

Об'єкт забезпечено внутрішнім та зовнішнім протипожежним водогоном.

Найбільш пожежонебезпечними об'єктами є лісопаркова зона (пожежа можлива в разі підпалу або при сильній засусі).

Евакуація робітників та службовців в заміську зону не передбачається, але на об'єкті призначений голова комісії з питань евакуації та розроблена відповідна документація.

Для захисту від радіоактивного зараження передбачено використовувати прості сховища (підвальні приміщення) НУБіП України.

12. Порядок надходження доповідей про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій до НУБіП України.

Доповідь про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій може надійти:

- від оперативного чергового Голосіївської районної в м. Києві державної адміністрації;
- із Управління з питань надзвичайних ситуацій Голосіївської районної в м. Києві державної адміністрації;

- по радіо і телебаченню;

- від керівників ННІ, на яких сталася аварія чи катастрофа.

В робочий час доповідь надається безпосередньо ректору НУБіП України - начальнику ЦЗ, а в разі його відсутності - особі, яка виконує в даний час обов'язки ректора.

В неробочий час, вихідні дні, святкові та неробочі дні доповідь надходить до чергового охоронника НУБіП України. Далі в термін 4-5 хвилин черговий охоронник негайно передає інформацію, що надійшла:

- начальникові цивільного захисту НУБіП України (ректору) згідно схеми оповіщення і зв'язку.

Час прибуття керівників в університеті, в пункт управління ЦЗ НУБіП України:

- в робочий час до 30 хвилин. при знаходженні працівників адміністрації на об'єкті (при знаходженні по за межами об'єкту до 1 години);

- в неробочий час - до 1 години 30 хвилин.

Якщо інформація надійшла від чергового небезпечного об'єкта, де сталася аварія або катастрофа, черговий охоронник НУБіП України ставить до відома Управління з питань надзвичайних ситуацій Голосіївської районної в м. Києві державної адміністрації про одержану інформацію (тел. **529-66-66; 281-66-17, (18),(13)**).

13. Об'єктові формування цивільного захисту НУБіП України

13.1. На НУБіП України утворено наступні формування цивільної захисту:

- служби енергозабезпечення;
- служби оповіщення та зв'язку;
- медичної служби;
- протипожежна служба;
- служба охорони громадського порядку;
- транспортна служба;
- аварійно-технічна служба;

14. Надзвичайні ситуації та дії при їх виникненні на НУБіП України

14.1. Надзвичайні ситуації техногенно та природного походження

а) Можливі аварії на АЕС

Аварії за межами поширення радіоактивних речовин та радіаційними наслідками поділяються на локальні та загальні.

На життєдіяльність м. Києва може вплинути загальна аварія на АЕС. Як показав досвід ЧАЕС найбільшу небезпеку для населення та навколишнього середовища м. Києва несе загальна аварія з руйнуванням реактора. При викиді радіоактивних речовин у атмосферу складається небезпечна для населення та навколишнього середовища радіаційна ситуація.

Реактор ВВР-М змонтований в Інституті ядерних досліджень НАН України, який розташований на проспекті Науки, 47.

В результаті аварії на ЯР ІЯД НАН України не очікується формування зони небезпечного радіаційного забруднення радіонуклідами, що виключає необхідність проведення евакуації населення, але разом з тим рекомендується прийняти наступні заходи захисту:

- обмеження перебування на відкритій місцевості на протязі 10 діб;
- щільне закриття вікон, дверей вентиляційних отворів;
- застосування кондиціонерів та вентиляторів на строк 10 діб;
- застосування респіраторів та ватно-марлевих пов'язок;
- проведення йодної профілактики;
- щоденне мокре прибирання приміщень;
- проведення постійного дозиметричного радіометричного контролю;
- запобігання пилоутворенню шляхом обмивання доріг з твердим покриттям;
- позначення (огороження) місць з високим ступенем забруднення (більш 50 мкБер/год);
- обмеження лісовикористання, використання відкритих водойм;
- дезактивація місцевості, будівель, приміщень та транспортних засобів.

Після оцінки обстановки на місцевості та прийняття рішення, Начальник ЦЗ НУБіП України ставить задачу голові постійно діючій комісії з питань надзвичайних ситуацій.

Працівники та студенти перебувають у сховищах відповідно до розрахунків. Про вжиті заходи Начальник ЦЗ НУБіП України доповідає Начальникові ЦЗ Голосіївського району м. Києва.

Вводяться в дію Правила проведення йодної профілактики, а саме:

- йодистий калій вживати після їжі разом з чаєм, соком або водою один раз на день протягом семи діб по 0,125 гр. за один прийом.
- водно-спиртовий розчин йоду приймати після їжі тричі на день протягом семи діб по 3-5 капель на склянку молока або води.
- наносити на поверхню кінцівок рук настоянку йоду у вигляді сітки один раз на день протягом семи діб.

Евакуація не передбачається.

б) Аварії на об'єктах з сильнодіючими отруйними речовинами

На підприємствах, які виробляють, використовують та зберігають СДОР, перевозять їх залізничним, автомобільним та річковим транспортом у результаті аварії з викидом отруйних речовин в атмосферу та на ґрунт можуть виникнути зони хімічного зараження та осередки ураження.

При аварії на Деснянській водозабірній станції (вул. А.Навої, 1) з викидом хлору та на заводі ім. Ломоносова (вул. Фрунзе,72) з викидом диметилеміна, (Деснянська водозабірня станція - радіус ураження 15,2 км. Завод ім. Ломоносова - радіус ураження 6,2 км.). НУБіП Українине попадає в зону можливого забруднення, однак за певних погодних умов (велика швидкість вітру в напрямі НУБіП України не виключається часткове ураження,

НЕОБХІДНО:

- поставити до відома управління з питань надзвичайних ситуацій району;
- загерметизувати приміщення;
- працівникам і студентам надягти протигази;

- виставити пост радіаційно-хімічного спостереження та вести постійний контроль за хімічним становищем на території підприємства;
- провести дезактивацію території шляхом поливу її водою.

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- укриватися в балках, лісі та низинах.

в) Стихійні лиха

Шквальні вітри (швидкістю 20-95 м/с) можуть виникнути на території м. Києва і тривати від однієї години до однієї доби. Внаслідок стихії порушуються лінії електропередач, покрівля будівель, спостерігається повалення дерев.

НЕОБХІДНО:

- головному енергетику знеструмити підприємство;
- працівникам, студентам відвідувачам перебувати в приміщеннях.

Землетруси. Київ розташований в зоні слабкої сейсмічної активності, проте трапляються випадки землетрусів до 4 балів, які супроводжуються коливанням споруд, висячих предметів, хвилюванням тварин.

НЕОБХІДНО:

- При повідомленні штабу ЦЗ м. Києва про землетрус або відчувши підземні поштовхи всім негайно покинути приміщення і вийти в безпечні місця якнайдалі від будівель та ліній електропередач.

Снігові замети та обледеніння. Снігові замети та обледеніння характерні для м. Києва. Вони призводять до зупинки руху транспорту, порушується життєдіяльність населення, підприємства.

НЕОБХІДНО:

- організувати постійну роботу для очищення снігових заметів;
- начальнику автогаража в першу чергу розчистити під'їзні шляхи і дороги на НУБіП України.
- комендантам навчальних корпусів та гуртожитків організувати прочищення проходів до корпусів проживання та інших будівель.

г) Пожежі.

У разі виявлення ознак пожежі в НБіП України працівник, який її помітив, повинен:

- негайно повідомити про це державну пожежну охорону (номер телефону для виклику пожежної охорони **101**), вказати при цьому адресу, кількість поверхів, місце виникнення пожежі, наявність людей, а також своє прізвище;
- повідомити про пожежу НУБіП України;
- вжити заходів щодо евакуації людей та матеріальних цінностей, гасіння пожежі з використанням наявних вогнегасників та інших засобів пожежогасіння.

Керівник, якому повідомлено про виникнення пожежі, повинен:

- перевірити, чи викликано державну пожежну охорону;
- перевірити здійснення оповіщення людей про пожежу;
- вимкнути у разі необхідності струмоприймачі та вентиляцію;
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх працівників, які не беруть участь у ліквідації пожежі;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч підрозділів державної пожежної охорони, надати їм допомогу у її локалізації та ліквідації.

Після прибуття на пожежу пожежних підрозділів повинен бути забезпечений безперешкодний доступ їх до місця, де виникла пожежа.

15. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЙ

15.1. У випадку не справності обладнання або в аварійних ситуаціях, які можуть викликати його псування та травмувати, працівник зобов'язаний:

15.1.2. негайно припинити роботу та вимкнути обладнання, скориставшись при необхідності, органом аварійного відключення.

15.1.3. Про всі замічені несправності і вжитих заходах по їх усуненню доповісти керівникові робіт.

15.1.4. Якщо під час роботи з працівником або випадковою людиною виник нещасний випадок, свідок (працівник підприємства, або відряджена особа) цього випадку зобов'язаний надати першу медичну допомогу потерпілому, викликати швидку медичну допомогу за тел. **103**, доповісти про те, що сталося своєму керівникові, а у випадку його відсутності поставити до відома адміністрацію. Потерпілий після отримання лікарської допомоги повинен самостійно поставити до відома адміністрацію, надати письмове пояснення даного випадку. Обстановку нещасного випадку необхідно зберегти до проведення розслідування, якщо вона не загрожує життю і здоров'ю людей.

16. ЗАХОДИ ДОЛІКАРНЯНОЇ ДОПОМОГИ

16.1. При отриманні мікротравми (пошкодження шкіри, запилення очей і т.п.) користуватися медичною аптечкою.

16.2. При нещасному випадку необхідно надати потерпілому першу допомогу в наступному порядку:

16.2.1. Звільнити потерпілого від подальшої дії на нього шкідливого фактору (від дії важких предметів, електричного струму, хімічних реагентів, води і т.п.), дотримуючись при цьому заходів особистої безпеки, винести на свіже повітря, розстібнути ремінь, гудзики.

16.2.2. При необхідності провести штучне дихання, зупинити кровотечу, накласти пов'язку, шину і т.п..

16.2.3. Викликати швидку медичну допомогу або доставити потерпілого в найближчий лікарняний заклад любим транспортом.

17. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

17.1. Працівник несе відповідальність згідно чинного законодавства.

Начальник штабу цивільного захисту
базового закладу університету

О. Дерев'янку